

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.

Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetések a legmérsékeltebb árazámitás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

A koncentráció, hátrafelé.

(T.) Tehát nem akartak obstrukciót... Elhisszük nekik. Arany hidat a a futo ellenségnek! Valóban lelket emelő látvány, mikor az ellenzék a közvéleménytől szalad meg. Mikor már annyira maczerálja a kormányt, hogy a nagy közönség is megsokallja s hangok emelkednek, melyek elhatolnak az ellenzéki vezérek föléig, ahol aztán rémedeznek attól a hatalomtól, mely életük felett hátró. És ha bár az országra nézve mindenestre jobb, hogy az agyonbeszélés vitézei visszavonulót fuvatnak, pártszempontból ítélve, reánk nézve kívánatosabb lett volna, ha foguk fehérét egészen kimutatják, s a közvélemény rokonszenvére, mely az ellenzék mellett rendesen mutatkozni szokott, méltatlanokká teszik magukat. Mert, hogy a közönség zugni kezdett, hogy az ellenzék józanabb része is kifogásolni kezdte ezt az erőszakoskodást, azt mindenki tudhatja, aki nyilvános helyeken avagy társaságokban megfordulni szokott.

Ne tévessze azt az ellenzéki pártvezetőség szem elől soha, hogy a közönség nem pusztán kormányt buktatni van a világon, levén annak egyéb dolga is: de mikor még az ő könnyen félrevezethető jóhiszeműsége mellett is belátja, hogy a haza java nem obstrukció, s a kisebbség erőszakoskodása a parlament céljaival összeegyeztethetlen, hát már akkor ő is mer szólni valamit. Egy bizonyos ideig és bizonyos fokig nagyon készséges elhinni az ellenzéki pártvezetőség és sajtó állításait, mint az a falusi ember, ki a vitáglátó obsitos nagy előadásait áhitattal hallgatja, és még azt is elhiszi a kedvéért, hogy egy tából ette a cseresznyét a királylyal; de mikor már annyira megy, hogy istálló lámpásnak használja a csillagot és a cigáróját úgy gyújtja meg, hogy beleüti a napba, hát már akkor a falusi ember is azt kezdi hinni, hogy amit ez a diplomatikus végzett gefrájter összebeszél, tán nem is mind egy szög igaz. Aztán kezdi az igazat is nem hinni. Nos hát éppen ily áhitattal hallgatja a nagy közönség naivabb része az ellenzéki operenciás meséket, de mikor a neki bátorodott Hári János már annyira megy, hogy még az ország dolgát is meg akarja a jó maga érdekében, és azt akarja elhítenni a házával, hogy akkor legtisztességesebb a haladás, mikor megakad, és hogy akkor

a legnagyobb öröm mikor azt akinek sietős dolga van, székhez ragasztják: ezt már a falusi ember se hiszi el, hanem kezd a bizalma Hári János urban megingani.

Hát csak hadd obstrukciózott volna még az igentisztelt ellenzék egypár hónapig, nem hiszem, hogy ki ne józanította volna még azt is, aki legjobban be van rugva Apponyitól, Ugrontól, és ne feledjük: Polónyitól. Kár hogy már a kávéházakban is nyilatkozni kezdett a közvélemény és a reporter urak megvitették a hirt a pártvezető uraknak, mert régen uszik már így ez a korsó és nem ártott volna az országnak ha egy kissé megmerül. Ezer szerencsésük azonban, hogy hamarabb észrevették a mutatkozó veszedelmet s a megretirálás még nem késett el. Sőt még azt is érvül hozhatják föl maguk mellett hogy: „Szégyen a futás de hasznos! Kivált a hazáért futni!” Mert ugyan mi az, amit az ellenzék nem a hazáért tesz! Nincs azokban egy mákszemnyi önzés avagy gyarlóság. Mikor az ur Isten őket teremtette így szólt: „Nehéz dolog ugyan tökéletes emert teremteni, de megpróbálkozom vele.” Így került napfényre az emberi tökély, mely röviden csak ellenzék.

És egészen meglehet hatva a ki ol vassa és hallja, hogy az ellenzék mindenkor és minden időben kifogástalanul jár el, mikor a költségvetési általános vitát még csak föl se vette, és kifogástalanul járt el, mikor az egyes miniszteri tárgczák birálatához komolyan hozzálátott: mivel hogy ez kötelessége. Hogy ennek a birálatnak se vége se hossza ne legyen, az is kötelessége; hogy a költségvetés tárgyalásának elnyújtásával kritikussá legyen a helyzet s a kormány fejét vesztse: az is kötelessége. Neki minden kötelessége! De mert erről a kötelességről a közvélemény másképen kezdett gondolkozni, s mert a kormány a fejvesztés jeleit nem igen észleltette, hát? Most megretirálni a kötelesség.

A legisleghazafiasabb kötelesség lenne azonban, ha az ellenzék sem nem a muszka császár balkáni politikáját utánozná azzal, hogy minden áton, de neki bukott kormány kell; és ne a francia reváns eszmét, hogy mert Szapáry a választások alatt győzött, hát a parlamentben fogják megbuktatni. Hát erről az állásról lemondani és normális állapotokat létesíteni: ez lenne a hazafiúi kötelesség! Igaz ugyan, hogy az ilyen való-

di és nem talmi hazafiságot kissé nehezebb elkövetni, de hódítani, még könnyebben lehetne vele mint a talmival, mert főismernék az értékét,

Belföld.

Csáky gr. miniszter legújabb rendelete.

A kultuszminiszter minden alkalmat föl akar használni, hogy az ifjuság testi nevelésének ügye előmozdíttassék. Közlebb kiadott rendeletében az összes tantestületek és tanterviak figyelmét föl hívja arra a fontos szerepre, amelyet a testi nevelés körében a fürdés és az uszás kiérdemelt. E rendeletében kívánja, hogy jövőben a középiskolai tanári testületek minden alkalommal buzdítsák a tanulókat arra, hogy a városban levő fürdőintézeteket vagy uszóiskolákat mentől gyakrabban látogassák. Együttal az igazgatókat is föl hívja, hogy az illető tulajdonosoktól a tanuló számára a lehető legnagyobb kedvezményeket iparkodjanak kieszközölni s a mennyiben a városban ilyenmü alkalom eddig nem volna, a helyi hatóságok a t igyekezzenek az ügy nagyfonságára való hivatkozással s a tanuló némi anyagi hozzájárulásának kilátásba helyezésével fürdők és uszóiskolák létesítésére rábírní s őket ily intézményeknek közegészségi tekintetben való megbecsülhetetlen hatásáról meggyőzni.

A szalontai mandátum. A nagyszalontai mandátumról tudvalevőleg lemondott a megválasztott képviselő, Arany László. Biharmegye központi választmánya ma tartandó ülésében fogja megállapítani az új képviselőválasztás határnapját. Ez alkalommal a képviselőválasztók névjegyzékét is, amelyben sok hiba van, ki fogják igazítani. Szalontáról küldöttség fog menni Budapestre, hogy Arany Lászlónak a mandátumot újból fölajánlja. A szabadelvű párti Arany ellenfele Lukács Gyula szélsőbali lesz akinek lapját, a „Nép-szavát” egy gyékényen árulják a socialista nyomtatványokkal.

Ha Arany László újból felajánlott jelöltséget el nem fogadná, ami bizonyosra vehető, a szabadelvű párt Szunyogh Szabolcsot fogja felkérni a jelöltség elfogadására.

Országgyűlés.

Máj. 4.

A földmívelési miniszterium költségvetésének tárgyalását folytatta ma a képviselőház. Csendesesen indult a szántóvető emberek vitája, de azért sok fegyelemreméltó momentumot tartalmazott. Hájós József a nemzeti párt új tagja szakszerű beszédet tartott, melyet pártfelei figyelemmel hallgattak. Csigó Pál a szabadelvű párt új tagja gyakorlati gazdának mutatatta be magát, midőn a szabadelvű párt figyelmétől kisérve a földmívelési miniszter figyelmét az elpusztult szőlőterületek más irányban való értékesítésére hívta fel. Uray Imre és Bujánovics Sándor után Münnich Aurél szó-

Ialt fel s elismerését fejezte ki a földmivélésügyi miniszter iránt az általa létesített nyaraló telepekért, de hangsúlyozta azt, hogy a már létező telepek fennmaradását az újak ne veszélyeztessék. Bethlen Balázs gróf szakszerű földmivélési beszédet mondott, melyben különösen a kisbirtokos osztály érdekeinek istápolását ajánlotta a kormány figyelmébe. Makfalva Gyéza a budget ellen beszélt a nemzeti párt helyeslése mellett.

Az ülés végén Gromon Dezső államtitkár válaszolt a beteg honvédelmi miniszter helyett Thaly Kálmán interpellációjára, melyben azt a debreczeni esetet hozta föl, hogy egy elmulasztott tisztelgés miatt egy tiszt fölpofozott egy közhonvédet. Az államtitkár ismertette a vizsgálat eredményét, melynek vége az lett, hogy az illető tisztet tíz napi szabafogságra büntették. Thaly Kálmán azt követelte, hogy a tisztet nevezze meg az államtitkár, mit azonban Gromon megtagadott, mert szerinte igazságtalan volna a tisztet még azzal másodsor is megbüntetni, hogy neve nyilvánosságra kerüljön. Horváth Gyula erre ingerülten közbeszólt: „No hát akkor én azt a névtelen tisztet dísznő gazembernek mondom! Majd megnevezi így magát!” — A választ a ház tudomásul vette. Legvégül Ónodi Géza a rakamazi tűz tárgyában interpellálta a kormányt.

A román memorandum.

Az „E-s” vasárnapi száma közli a memorandum ismertetését, amelyet egy román küldöttség fog átnyújtani a királynak. E memorandum az „E-s” közlése szerint első sorban azt fejt ki, hogy dacára annak, hogy Erdélyben a lakosság ötvenhat százalékát oláhok képezik, a képviselőválasztásoknál az oláhok még sem tudnak többségre szert tenni.

Ennek okát a memorandum szerzői abban látják, hogy a magyarok és a szászok által lakott vidékeken a választó kerületek kicsinyek, az oláhok lakta területeken pedig szerfölött nagyok. A memorandum azután elpanaszolja, hogy a hivatalok betöltésénél mellőzik az oláhokat, noha a magyar birodalom lakosainak tizenhat százalékát képezik. Erdélyben a hivatalnokok közt csak hat százalék az oláh; főispán pedig egyetlen egy oláh sincsen.

A memorandum azután ismét elsírja a régi nótát, hogy az iskolákban magyarul kell

tanulni sőt, hogy a bíróság előtt magyarul szerkesztett jegyzőkönyvet kell aláírni. A memorandum, melyet a derék oláhok a királynak akarnak átnyújtani, ezeken, a már unalmasá vált panaszokon kívül még egyet tartalmaz, amely arczatlanságban és hazafiatlanságban tullest minden eddigi oláh memorandumon.

Az emlékirat ugyanis elpanaszolja, hogy a nagyszebeni esküdtseket azért helyezték át Kolozsvárra, mert a nagyszebeni oláhok nem akartak a magyar állam eszme uszályhordozóivá alásüllyedni.

Ez elég világosan hangzik. Határozottan és világosan. Meg vagyunk győződve, hogy Magyarország királynak a válasza erre a memorandumra ugyanolyan világos és határozott lesz, mikor a memorandumot elutasítja.

Az oláhok pedig ilyen hazáruuló nyilatkozat után ne panaszkodjanak a felett, hogy nincsen oláh főispán. Minden esetre azonban még kérdéses marad, vajjon a memorandum szerzői az egész oláhság nevében beszélnek-e, vagy pedig csak néhány, a páromán eszméktől megzavarodott oláh pópának és tanítónak a nevében?

Földmivélésügyi tárcza

Debreczen, máj. 5.

Tegnapelőtt kapták meg a földmivélési tárcza költségvetését. A földmivélési tárczának ez a harmadik budgetje. Ennek a tárczának minden akciója a budgetben tükröződik vissza, mert hiszen gazdasági téren dolgozik s csak pénzzel cselekedhetik, nem pedig papirossal. Azon szempontból, hogy sok a dotációja, kritizálni abszurdum volna, azon szempontból pedig, hogy kevés és a következményekhez képest nagyon kevés cselekvésre van költségvetési alapja ezen három éve fennálló ressortnál legalább is korai.

A gazdasági haladás reális fejlesztése nem olyan mint Minerva születése, hogy egyszerre készen ugorhasson ki a miniszteri Jupiter főből, hanem folytonos, huzamos idő igénybe vevő paralell akciók sorából áll.

A miniszternek, hazánk — mondhatni — első földmivélésügyi miniszterének, mert elődje igen rövid ideig csak átmenetileg vezette a ressortot, minden józan felfogás szerint csak az előkészítésekre volt még ideje. Tárnyilagosan tehát csak azt lehet bírálat tárgyává tenni, hogy miként használta fel ezen időt?

E kérdésre bőven felel a miniszternek jelentése, mely részletesen ad számot arról, hogy miként végeztessenek a kisebb jelentőségű folyó ügyek s mily irányt vett az elkészített előmunkálatok alapján a mezőgazdaságunk fejlesztésére irányuló kormányzati akció?

Csak röviden rekapituláljuk a részben teljesen kész, részben előkészített munkálatok sorozatát, melyek a ressort jövő működésének irányát és jellegét szabják meg. Ezek: a talajjavítási hitel rendezése, az állategészségügyi szervezet kiépítése, a Tisza folyó szabályozási tervének elkészítése, a szőlőterületek rekonstrukciójának tervszerű megindítása, a mezőrendőri törvényjavaslat, a mezőgazdasági érdekképviselet szervezése, az állami birtokokon új bérleti rendszer meghonosítása; a mezőgazdasági adminisztrációnak az általános adminisztratív reform keretében való szervezése, a ragadós tüdőbő kiirtása,

Ezen sorozatban — nem is említve a kereskedelmi szerződéseket — érintve van minden eddig fölmerült s a köztelfogás szerint a megoldásra megérett kérdés. E munkaprogramm reális, valódi szükségnek megfelelő. A kivitel részleteihez pedig most még szólni csak is annak lehetne, a kit a kivitel terhel, de nem az ellenzéki bölcseknek, a kik legjobb esetben is csak fölöslegesen anticipálhatnak.

Külföld.

Közeledés Oroszország s Bu'gária közt
A N. Fr. Pr. szófiai levelezője írja: Azt beszélék, hogy mérvadó orosz körökben kibékülést óhajtanak Oroszország és Bulgária közt az alatt a feltétel alatt, hogy arra az esetre, ha a fejedelemnek gyermekei születnek, ezek az orthodox vallásban fognak fölneveltetni, vagy ha a fejedelemnek nem születnének gyermekei a jövődő fejedelem az orthodox vallásnak híve lesz: ezzel szemben azonban Szófiában azt jegyzik meg, hogy már a bolgár alkotmány is azt a határozatot tartalmazza, hogy a fejedelem esetleges gyermekei az orthodox hitben nevelendők, de az alkotmány magának a fejedelemnek vallását illetőleg nem tartalmaz semmiféle határozatot. Ez okból az egész kiengesztelési kombinációt itt nem veszik komolyan. (Nr, Fr, Pr.)

Zsidóellenes zavargás. Lembergben Narajov gácsországi helységben ottani térítő papok

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Oh májuség.

Oh májuség boldog derűje,
Oh jer ragyogj át felkemen,
Tavaszi virágok, enyhe szellők,
Jertek mulassatok velem.

Im kibocsájtom új reményem,
Mint midőn a meny mosolyog,
Susogja alvó, hűs mezőkön,
E pusztá táj pompázni fog!

Oh új remények pusztá tájon,
A mely megújulást hiszen,
Hogy így leszen velünk is egykor,
Ezzel csitítgatom szívem.

Kolozsvári Aladár.

A kaczer nő két könnye.

— Irta: Arséne Houssay.

Mars kisasszony a leggyakrabban idegesen játszott legyezőjével, mihor Célíménet személyesítette, — és igen sokszor a visszaemlékezés és vágy ez óráiban a legszivesebben ösztözte volna. Egyik kalandjáról szóról-szóra így beszélt de Beauvoir Roger, — Soewe-Weimarnak s nekem: „Egy gárda kapitány, ki már 1815-ben kilépett a testőrségből szenved-

lyesen belémszeretett. — játékomért. Valahányszor felléptem, ő mindig ott ült zártszékén, csüggett hangomon, szinte elnyelt mohó, vágó tekintetével, s minden jelenet után teljes erejéből tapsolt. Mindig vagy a beszülettrend szalagjával, vagy ibolya bokkrétával láttam, melyet gombjukában viselt. Ha virágot dobtak a színpadra, ő a csokrát dobta oda egy két sous értékű bokkrétát, — ugy-e nem volt drága? De ez ajándék szívemig hatott. Nemcsak mert a csokr ibolyából volt, de mert az ifjú kapitány büszke s mégis mosolygó arca tetszett.

De Beauvoir Roger félbeszakította a beszélőt.

Mars istenhez hasonló fej!
Mint mondta, valóban!

Nem hihetik, mennyi gondolat repül a színésznők agyán keresztül oly szerelemről, melynek nincs holnapja, de mely mégis megdobogtatja szívét. Rövid idő múlva éreztem, hogy megváltoztam oly annyira, hogy az este, mikor nem jött a kapitány, én elhagyottnak éreztem magamat s nem tudtam játszani; féltem nem látom többet. Nem irt, ezt én tiltottam meg neki, mert nem vagyok barátja a szerelmes leveleknek.

Egyszeri, kétszeri elválás után ő ismétellen megjelent Magamban mondogattam: „Milyen ennek a vége?” Minél többet láttam, annál szebbnek találtam. Egy este csokrát, de rendjelt is oda dobta — a szép piros szallagot, pirosra festve a derék elhunyt véréből.

Belépvén a színpalak mögé, a szallagot

ajkaimhoz emeltem s két könnyeseppet éreztem reá hullani.

Firmián meglepett.
Mért sírsz?

Nem tudom válaszolám. Nem is tudtam, de éreztem, hogy szívem fogva van.

Szobaleányom a legnagyobb titokban odaadta a szallagot a páholynytónak, hogy kedves imádómnak visszaadja. Mily gondolatok cikáztak a szegénynek agyán keresztül? Az előadás végén ismét kaptam tőle ibolya csokrát. Mint szorítottam szívemhez a színpalak megett, hol a szallagot újra feltaláltam, de egy betű írást sem. Csupa talány,

Szomoruan s mégis elbájlolva tértem haza, éreztem, e szenvedély életemre kiható.

Sem másnap, sem harmadnap a kapitány nem jelent meg, de én nem kételkedtem, hogy viszontlátom, midőn ezt kétségbe vontam egy hírlapi tudósítás, mely egy akkor vívott párbajról így irt:

„Valamely királpárti találkozott egy szolgálton kívüli császár testőr kapitánnyal, ki kezében ibolya csokrát vitt. Elhaladván mellette ezt mondá: „Ugyan dobja el!” A testőrtiszt ezt nem tette, sőt ajkaihoz emelte, mire a királpárti dühösen szólt oda: „Csak bosszantani akar!” A kapitány csak nézte őt szabad, nyílt tekintetével és ismét csak csókoltta a bokkrétát s figyelemre sőt tiltatta a bosszankodót, ki dühében kipirult s kihívta a kapitányt a virág miatt. Egy testőr százados még sosem utasította vissza a kihívást, s ők meg,

izgatás voltak a zsidó adott j a zsidó elhordta saikban kaikat csendör

T miniszte szekhez banó a gyártás. kozó tö toszabba

A

M

nak új munkás országot kereske addig a becsület tet terelők első

A

sabban alisták tak jelenélkül v

És

nálunk sorsa; Hnak munának tá maga és ső sorba vilegiumsukon er

A

tekintett sik mindvulását közökkel

A

igazság. kodás, szabad.

vivtak.

tam az totta le. kifejezte ön még i hogy e v névnapját

Min

kisasszon hogy a p midőn a

De

ez volt ut mosolyogt

Röv

tatta: „ melyek s hisz azok csak vissz ki értem lakhelyérő

midőn a s Másnap el Halvány é fehér pap

Mindig ez volt az eg nem volt e gyelven, mert szere elvette a p Este Schik többiek, k

izgatásai következtében antiszemita zavargások voltak; a papok azt a hirt terjesztették, hogy a zsidók a helység lelkészét bántalmazták. Erre adott jelle mintegy 3000 paraszt megrohanta a zsidók üzlethelyiségeit s az árukat részben elhordta, részben elpusztította. A zsidók lakásaikban elzárkóztak, de a zendülők összes ablakaikat bezúrták. Végre a szomszéd helységbeli csendőrök helyre állították a rendet.

Törvény a dinamit ellen. Az igazságügy-miniszter körrendeletet intézett a főállamügyészekhez, melyben felszólítja őket, hogy a robbanó anyagoknak, különösen a dinamitnak gyártására, eladására és raktározására vonatkozó törvények szigorú végrehajtását a legponosabban ellenőrizzék.

A magyar munkások.

Míg Franciaországban a dinamittal akarunk új korszakot és boldogulást teremteni a munkások; míg Belgiumban és Szeicban is az egész országot terrorizálják az erőszakkal, az ipart és kereskedelmet folytonos válságokba sodorják: addig a magyar munkások okosan erélyesen, becsülettel és törvényes uton igyekeznek jólétet teremteni, s megmutatják a világnak, hogy ők első sorban jó hazafiak.

Arad vidékét kivéve, ahol nem is a szorosabban vett munkások, hanem a külföldi szociálisták által fölbujtott mezei munkások csináltak jelentéktelen zene-bonát, május 1-je vihar nélkül vonult el Magyarország egén.

És ez természetes is, Megengedjük, hogy nálunk is figyelmet érdemel az iparos munkások sorsa; hogy hazánkban is joga van a munkásnak munkájából tisztességesen megélni, és e jogának törvényes eszközökkel érvényt szerezni maga és családja iránt való kötelessége. De első sorban ők is hazafiak legyenek és nincs privilegiumok más osztály fölött abban, hogy sorukon erőszakkal, bármily uton változtassanak!

A szellem munkásai is lenyűgözték anyagi tekintetben; a kisiparosok is verejtékkel keresik mindennapi kenyerüket, és mégis sorsuk javulását természetes, megengedett uton és eszközökkel keresik.

A magyar munkásoknak szívében ez az igazság. Ha egyiknek nem szabad az erőszakoskodás, úgy a másoknak, tehát nekik sem szabad.

vítak. Mialatt én másnap a szinpadon játszotam az ifjú gárda tisztet halálos csapás súlytotta le. Elszomorodott ellenfele hozzásietett, s kifejezte részvétét. „Uram — mondá a tiszt — ön még inkább fogja bánni tettét, ha megtudja hogy e virág, anyámnak volt szánva, ki ma névnapját ünnepli.”

Mindannyian fel voltunk indulva, Mars kisasszony két könnyet hullatott a gondolatra, hogy a párbaj előestéje azon előadás volt, midőn a kapitány szalagját is odadobta neki.

De Beauvoir Roger nevetve jegyezte meg, ez volt utolsó helye a rendjelnek — de mi nem mosolyogtuk a közbeszóláson.

Rövid szünet után Mars kisasszony folytatta: „Ne beszéljenek nekem szenvedélyről, melyek színészek és színésznőket epesztenek, hisz azok soha jól nem végződnek! Gondoljanak csak vissza a bolond ifjura, ki értem lángolt, s ki értem lötte magát föbe. Alig hogy vidéki lakhelyéről ide költözött, meglátott engemet, midőn a szép bérlőnőt adtam. Ő lángra lobbant. Másnap eljött hozzám. Nevénél fogva fogadtam. Halvány és zavart volt — kezében tartott egy fehér papirtekercset, átkötte pirosszal. Mindig ez a piros szallag! Ő bevallotta tréfa volt az egész. Kibontottam a szalagot, hát ez nem volt egyéb mint fehér papircsomó. Szégyelvén, hogy hazugságon rajtakaptam — s mert szerelemről nem volt bátorsága beszélni, elvette a papirtekercset s ugyszólván elfutott. Este Schiklernél volt ebéden s úgy tett, mint a többiek, kártyázott ő, ki ezt soha nem tevő.

Nem kosmopolisták ők, akik rombolni akarnak, hanem magyarok, akik gyermekeiket hazafiaknak akarják nevelni és azért küzdenek, hogy ezt megteremthessék.

A nemzet meg is érti őket. Lassan, de naponta cselekszik értök. Hol a testi, hol szellemi egészségét biztosítja; hol munkáról gondoskodik, hol iskolát, hol kórházakat, hol segélyező intézeteket állít föl részökre a munkaadónak is hozzájárulásával.

Eljön az az idő, mikor a külföld munkásait az ágyugolyók söprik szét; a puskák tusái és a fegyverek szuronyai ritkítják meg, mert az erőszak a visszahatásnak a szülőanyja! de ezen időben a hazafiai erényeit megőrzött magyar munkás dicsőségben és békén fogja élvezni a többi becsületes polgárral egy sorban, fáradságának megérdemelt gyümölcseit.

Debreczeni katonai botrány a képviselőházban.

A télen egy közöshadseregbeli hadnagy arcul ütött egy közhonvédet a piac utczán. Thaly Kálmán ezt az esetet a képviselőházban meginterpellálta. A honvédelmi miniszter képviselőházban Gromon Dezső államtitkár tegnap válaszolt Thalyknak.

A miniszternek — így szólott az államtitkár — tudomása volt arról, hogy egy közös hadseregbeli tiszt Debreczen város piacán egy közhonvédet háromszor arcul ütött állítólag azért, mert nem szalutált neki. A miniszternek erről jelentést tettek, de további intézkedés szüksége nem fegott fenn, mert a jelentésben meg volt mondva, hogy az illető tiszt kiléte kipuhatoltatott s ellene a vizsgálat szabályszerűen megindított.

A vizsgálat a szokottnál hosszabb ideig tartott, mert egyrészt nem tudták mindjárt, hogy ki volt az illető tiszt, másrészt pedig a közhonvéd maga is oly ellenmondásokba keveredett, hogy több kihallgatás és szembesítés vált szükségessé. A vizsgálat most már be van fejezve s az illető tisztet megbüntették. A tiszt beismerte az elkövetet szabálytalanságot s a fölött sajnálkozását fejezte ki. Hogy az illető tiszt nem akarta a honvéd bántalmazásával a magyarokat sérteni, annak legeklatásabb bizonyítéka az, hogy az illető maga is magyar szülők gyermeke. Különbö a tisztet fegyelmi uton tíz napi szabafogságra ítélték. Kéri a válasz tudomásul vételét. (Éénk helyeslés a jobb oldalon.)

Nyert, ismét, mindig — marékka szedte az aranyat, s innen is, mint tölem elfutott. Az előszobában mind a bankár embereinek adta oda a pénzt, nem gondolva arra, miből vegyen pisztolyt, hogy magát föbe löhesse. Mit tett? Mind ez egy nappal és éjjel történt. Még azt sem tudják, mint szitottam én e lángot. Vannak nők, kik félnek, nem fogják őket szeretni; én meg remegtem, hogy engemet tán szeretnek. Mars kisasszony mndezt kimondhatatlan szomorú ajkain beszélte el.

Hiába kerestünk vig tárgyat. Mars kisasszony az emlékezés szárnyain a multba tért, s árnyék borult szép homlokára. Csak de Beauvoir maradt kedélyes — őt az elbeszélés nem hangolta le. Igen megköszöntem, Mars kisasszonynak, hogy őt, a kaczerét, a Célimént sírni láthattam.

Többször láttam még a színházban s házában is. Egy napon ibolyacsokrot vittem neki — Tourdes — Dame utcai lakásába — s viszontzásul az én arcképeimért ő az övéit ígerte nekem — ugyis már valóságos gyűjteményem van a régi és újabb színésznők arcképeiből; ő szalonja faláról levette egyik gyönyörű vázlatát de Gerard képe, mely a legnagyobb gonddal és művészi tökéletességgel volt kidolgozva, s melyet én az élet minden baján keresztül a legnagyobb gonddal őrzök.

(Francziából.)

Thaly Kálmán újból elmondja az esetet s hangsúlyozza, hogy a tiszt, ki a szalutálni elmulasztott közhonvédet az előállításon kívül még tettelegesen is bántalmazta, megérdemelne legalább is annyit, hogy nevét tegyék közzé. A választ, ha az illető tiszt nevét az államtitkár megmondja, tudomásul veszi, bár a tíz napi szabafogságot igen enyhe büntetésnek tartja. Ha a tiszt nevét titokban tartják a választ nem veheti tudomásul.

Gromon Dezső államtitkár szerint akkor, midőn a tiszt a történet fölött sajnálatának adott kifejezést s még külön büntetést is kapott, másodsor megbüntetni nem lehet.

Thaly Kálmán utal arra, hogy a közhonvéd neve is nyilvánosságra került, mondják meg tehát a tisztét is.

A ház többsége a választ tudomásul veszi.

A válasz tudomásul vétele után pedig egyik képviselő Horváth Gyula kinek heveskedését még fiatalága sem mentheti, mert eddig komoly, higgadt férfinak ismerték, azt a brutális finálét vágta oda, melyet országgyűlési tudósításunkban szösz szerint reprodukálunk.

Ismétlésével nem akarunk a jó izlés ellen véteni — hanem azt meg kell jegyeznünk, hogy az minden szavában igaztalan s meg nem érdemelt sértést tartá mazott. Mert az a tiszt, aki ebbe a sajnálatos affairbe bele keveredett, a mi tudomásunk szerint egy teljesen magyar érzelmű, magyar születésű ember aki a mikor az őt lenézni akaró s iránta kellő tisztelettel nem viselkedő közhonvédet arcul ütötte, hát ekkor semmiesetre sem adott esetleg talán nemzetiségi gyűlöletének kifejezést. Mint magyar ember nem is adhatott.

És épen ezért ha tette, mint a gyors felhevülés által sugallt, bizonyos tekintetben elítélhető is, s ezért megérdemelt büntetésben részesült is — de olyan hangu kifakadás provokálására aminőt tegnap hallatott ellene Horváth Gyula — nem volt alkalmas. És ezt bizonyára a Ház higgadtan gondolkozó többsége mindjárt akkor elítélte.

A kérdésben lévő tiszt különben az Egerben állomásozó ezrednél szolgál neve mint halljuk: Óvár y. Előkelő, dunántúli származású magyar család gyermeke. Egy éves önkéntes volt, s úgy tette le a tiszti vizsgát. Itt Debreczenben nővérei laknak s az eset alkalmából is azokat meglátogatni jött Debreczenbe.

Hatásos recept.

Suta Kovácséknál a Csicsogón nagy volt a szomorúság. Aggodalom ült a családtagok arczulatára és végtelen levertség nézett ki a tekintetéből.

A legfiatalabb, fürgelábu Kovácsot orvosért szalajtották a városba. Ugy hagyták meg neki, hogy nyakába szedje a lábát, mert sürgösen kívánatos a doktor érkezése.

Az öreg paraszt, Suta Kovács János ott feküdt a tornyos ágyban, dagadó párnák között betegen. Nem tudták mi ütött hozzá. Egyszerre elhagyta az erje, lekerült a lábáról és a kesergő félelem vaczogásával hangoztatta szakadatlanul, hogy meg fog halni.

A suhancz Kovács csemete ügyesen járt el a megbízatásban. A doktor megtapogatta az öreg invalidus ütérét, jól kikérdezte az érzéseiről és fejbillegtetve hazament receptet írni.

Mikor készen volt, porzót hintett a speciális szarkalábakra, aztán odanyújtotta a betintázott fehér lapot a receptért elfáradt sópáncodó anyjuknak.

— Ezt e port három adagban adják be a betegnek.

Igy szólta zordon utasítás És az anyjuk megkezdte a gyógykezelést. Csillagos debreczeni bicsakkal vakarta le a recept porzóját. Ostyába rakta a három adagot, aztán nagy óvatossággal adta be a nagy betegnek.

Es Suta Kovács karmadnapra egészségesen kelt ki az ágyból, mint a makk.

Még külön is elment Eszkuláp urhoz, hogy meg köszönje a kitünő szert. (h.)

Napi hírek.

— Az ág. hitv. evang. egyház folyó május hó 8-án vasárnap délelőtt 11. órákor közgyűlést tart. Tárgy: a múlt évi számadásról jelentés.

— A hortobágyi kiállítást és alföldi jász rendező bizottságok közül a vendéghelyező bizottságnak volt 3-án délután 4 órákor Simonffy Gyula elnöke alatt népes ülése. A bizottság alelnökének Tóth Lajos, jegyzőjének Nagy István választott meg. Kiegészített a bizottság Fehér Sándor, Lakatos Gábor és Vagner György új tagokkal. Általános lelkesedést keltett az a körülmény, hogy a bizottsági tagok közül többen önként ajánlottak arra, hogy az egyes kerületek polgári biztosaival együtt járják be a lakás tulajdonosokat és együtt igyekeznek rábírní a háztulajdonosokat, hogy vendéget a kiállítás tartalma alatt fogadjanak. Magunk részéről őszintén óhajtjuk hogy a bizottságot e törekvésében siker koronázza. Debreczen városának jól felfogott érdeke is kívánja, hogy a kiállításra az ország legkülönbözőbb vidékéről összejövő vendégek városunk vendégszeretét a maga magyaros valóságában élvezhessék. Reméljük, hogy városunk intelligens közönsége szívesen fogja megnyitni lakosztályát a képviselőház 100 tagjának elhelyezésére, kik a miniszterelnököt kísérfi fogják kirándulásán.

— Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester tegnap hazaérkezett Budapestről. A polgármester ur néhány igen fontos városi ügyben értekezett a fővárosban.

— **Jegyzői vizsgát** tartanak f. hó 13-án és 14-én a vármegye házában. A vizsgára jelentkeztek Bajdor János Sámsonból és Tökés Zoltán Kabáról.

— **Képviselőválasztók összeírása** Az országgyűlési képviselőválasztók 1893. évre érvényes névjegyzékének összeállítását illetve kiigazítását a központi választmányok e hónapban e rendelik. A kiigazítást eszközölő küldöttségek megalakítása végett Debreczen sz. kir. város központi választmánya holnap d. u. 3 órákor a városháza nagytermében ülést tart.

— **Hajdúvármegye közgazgatási bizottsága** május havi ülését kivételesen nem hétfőn, 9-dikén, hanem következő nap 10-dikén fogja megtartani, mivel hétfőn a főispán úr katonai felülvizsgálatnál fog elnökölni.

— **A kifutott szubvenczió.** Egyik legközelebbi számunkban jeleztük a tanács kívánságát, hogy a szingizgató a szubvenczió utolsó részletének visszatartása által kényszerítették Debreczen város műigényeinek megfelelő szintársulat összeállítására. A szingizgató bizottság azonban ezután, de csakis ezután kiméletes akart lenni és nem véleményezte, hogy a szubvenczió elvonassék Leszkaytól (amivel azonban jövőre nézve szíves volt őt a bizottság megbízatni.) Emléfgyva a tanács kiutalványozta a benlévő ezer forintot, amelyet Leszkay tegnapelőtt a házipénztárból fel is vett.

— **Az átvforduló.** Ma, május 5-én egy éve, hogy a debreczeni kir. itélőtábla működését ünnepelesen megkezdette. Hogy a decentralizált királyi táblák mennyiben feleltek meg igazságügyi szempontból a hozzájuk fűzött várakozásnak, azt nem e helyen, ahol a napi eseményeket kronikába írják és nem mi a reporterek vagyunk hivatalos elbírálni. Hanem azt igenis írhatjuk, hogy társadalmi tekintetben a királyi tábla nagy tekintélyű testülete közéletünkre üdvös és jótékony befolyással volt már eddig is.

— **Szirmayné Mészáros Juszina** május elsejétől műtermét a „Kis Posta“ volt helyiségébe özv. Dobray féle házba a Péterfián helyezte át.

— **A debreczeni dalegylet** szorgalmasan készül az országos dalversenyre, mely az idén Budapesten a városi iparcarnokban fog megtartatni.

— **A debreczeni „Munkás Dalegylet“** ez a jóravaló, derék egylet 1892 évi május hó 21-én szombaton, a „Margit“ fürdő dísztermében zászló alapja javára Kiss Pista zenekara közreműködésével tánczest: egybekötött dalestélyt rendez Boros Lajos egyleti karnagy vezetése mellett a következő műsorral: 1. Dalünnepen

Therától. 2. Gazdauram Goll J.-tól. 3. Tihanyi echo ártirta Boros L. 4. Tarka madár tenor szó-lóval Kerner-től. 5. Érted galambom Storch-tól. 6. Rákóczy induló Engeszer ártirtával, zenekar kísérettel. A meghívók már szétküldettek. Belépti-díj szeméyenként 50 kr. Egyleti, alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. A szabadjegy 2 személyre érvényes. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Zeich József urnál a „Rózsa-bokorhoz“ cz. vendéglőben (Kis-uj-utca) a működő tagoknál és este a pénztárnál. Alapító és pártoló tagsági aláírást a pénztár a dal-estélyen elfogad. Az aláírottak pedig ugyanott nyugtáikat átvehetik. Kezdeté este 9 órákor.

— **Hajdumegye központi választmánya** ma délután 4 órákor ülést tart Rásó Gyula alispán elnöke alatt, hogy megalakítsa az össze-író küldöttséget, melyek a jövő évi képviselőválasztók névjegyzékét fogják összeírni.

— **Utonálló.** Pohorsky János csavargó az utonállásnak azt nemét eszelte ki, hogy od állott a cselegetűzetet temető mellé tudván, hogy a cseledek arra viszik ki a tan-yára a húst és megtámadva azokat, elszedte tőlök azt, a mit vittek. A rendőrség azonban nyakon csipte s az ismert csavargó tolvajt átad, ta a kir. ügyészségnek.

— **A mezei nap** nem igen akar ismeret-ségbe lépni a törvényvel, mely megtiltja, hogy az elesett állatok húsát emberek elfogyasszák. A pusztákon a pásztoremberek nagyon sok el-esett birkahúst és borjuhúst esznek meg. A mezei rendőrség ugyan beleavatkozik a dologba, de a pásztortüzeknél sütő-főző emberek azt mondták rá: „Ne fájjon a tekintetes tanácsnak a mi gyomrunk, nekünk jó az esett birka hús is.“ És így velök szemben a törvényt nem lehet végrehajtani.

— **Eljegyzés.** Körner Béla kereskedő Szoboszlón ma eljegyezte Rácz Gábor telek-könyvvezető bájós leányát Mariskát.

— **Számonkérőszék a vármegyén.** Hajdúvármegye székházánál gróf Dégenfeld József főispán ma számonkérőszéket tartott, amelyen a központi és vidéki tisztviselőknak január 16-tól ápr 15-ig terjedő idő alatti tevékenységük vizsgálatot felül. Ezen idő alatt a közigazgatási ügy forgalom volt 2482 db. amelyből elintéztetett 2455 db. a közigazgatási bizottság ügyeinek száma volt 186, ebből elintéztett 173 dbot. — A számonkérőszékre a városok polgármesterei és a fősolgabírók is beérkeztek.

— **Debreczen a nagyvilág előtt.** Van egy közhasznu magyar válla at, mely czélul tűzte ki azt, hogy megmátsítja a külföld nagyobbara téves hiedelmét szép hazánkról, mely hiedelmet alaptalan, nagyobbara rosszakaratu és téves információ alapján nyert a külföld. E vállalat a „Budapesti Látogatók Lapja“, mely szép fővárosunkat és hazánk nagyob városait ismerteti írásban és képbén, leírván magyar, francia és német nyelven. A városok mind siettek ezt a szép vállalatot támogatni, ugy, hogy az ismertett városok, minők Arad, Szeged, Nagyvárad szubvenczióban részesítették azt. Az ismertetés sikerült is, minden város meg volt azzal elégedve. Legutóbb Nagyváradot méltatta a vállalat, melynek történetét és középü eteit sikerült, cikkekben és rajzokban hozta. Most az Alföld legnagyobb és legmagyarabb városára, Debreczenre került a sor, melyet a szerkesztők szintén sikerülten kívánnak bemutatni a nagy világnak, mert a „Budapesti Látogatók Lapja“nak legtöbb példánya a kü földön jelenik meg. Debreczen leírását és méltatását Eichner Soma fővárosi hírlapíró, a „Budapesti Látogatók Lapjának“ egyik szerkesztője vállalta magára és ez ügyben tegnap városunkba érkezett, hogy itt a szükséges lépéseket megtegye. Eichnernek igen kitünő ajánló levelei vannak városunk befolyásosaihoz, de mégis leghatalmasabb ajánló levél: városunk érdeke, mely megkívánja, hogy Debreczen a művelt külföld előtt alaposan ismertette legyen s ne ugy, mint erről az „óriási falu“ról egy német folyóiratban olvastuk, a melyből csak az hiányzik, hogy itt a kerítések kolbászból fonvák s a papokon kívül az intel igencziát a hortobágyi csikósok képviselik. Eichner Soma szerkesztő egyelőre 14 napig tartózkodik városunkban, hogy itt a viszonyokat ta-

nulmányozza és a szükséges lépéseket megtegye.

— **Levélczim versben.** — Valamelyik poetikus hajlamu legény, talán infanterista a Pavellony kaszárnyában, szerelmes levelet írott odahaza, édes szülőföldén sirdogáló kedvesének s megczimezte a levelet ékesen és szivrelhatóan ilyeténképen:

T. Pap Rozáliának szeretettel
Ezen levelemet Bocsatom uttyára
Pap Rozáliának végasztalására
Malyd hogy ki nem eset penám a kezembül
Könyeim mint patak ugy folytak szemembül.

A hü szerető hiába sirta tele könyeivel a levelet, hiába írta tele ilyen szépen az egész borítékot: Pap Rozáliának mégse kézbesítette azt a debreczeni postahivatal, mert a szerelmes baka a nagy szeremtől elfelejtette rá írni: merre vagy-on a levél „uttya“, hol lakik Pap Rozália?

— **Az idén nem lesz tanulmány ut.** A debreczeni kereskedelmi akadémia hallgatóit rendszeren három évenként szokta tanulmányutra vezetni a tanári kar. Azért nem minden évben, mivel ezek a rendszeren több napra terjedő és messze való utazások a szülőknek sok költségbe kerülnek. — De másfelől kielégítő, ha a három évi tanfolyam alatt egyszer indulnak gyártelepeket, iparvállalatokat tanulmányozni a növény-dekek. Miután csak most egy éve járták be a délvidéket a kereskedelmi akadémisták, az idén nincsen terlybe se véve, hogy megint tanulmány utra menjenek.

— **Női kereskedelmi akadémisták majajisa.** A női kereskedelmi tantolyam hallgatói, — mint halljuk — majálist rendeznek a Nagyerdőn. A rendezésben valószínűleg közreműködnek a felsőleányiskola növendékei is. — A majális napja még nincsen végleg megállapítva.

— **A házi pénztár zárszámadása.** Debreczen város házipénztárának zárszámadását az 1891-dik évről tegnap terjesztette a tanács elé Szabó József főszámvéző. E zárszámadást, melynek számadatait közlelőbb közölni fogjuk, a tanács közszemlére téteti ki a számvézői hivatalban. A házipénztár múlt évi bevételei zárszámadás szerint tekintélyes összeggel meghaladják a két millió forintot s ezzel szemben szintén két millió felüli kiadás áll szemben: e szerint a házi pénztárnak múlt évi forgalma nagyobb volt négy millió forintnál.

— **A debreczeni vadásztársaság** e hó 8-án vasárnap közgyűlést tart a városház tanácsstermében délelőtt 11 órákor — az Elnökség.

— **Kisiklott személyvonat.** Pozsonyból írják, hogy a morvavö gyi vasut nagy lévárdi állomása közelében vasárnap kisiklott a személyvonat. Szerencsére már lassan haladt. — Igy nem történt nagyobb baj. A mozdony gépe megsérült, de emberben nem esett kár. A kisiklás oka az volt, hogy a pályatest a hosszu nedves időjárás következtében átzott.

— **Thalia** kitétte a lábát, s azon az ajtón, melyet ő betett Pán isten ivadékaik tudolnak be Debreczenbe, csakhogy azok, a kik jönnek épen nem Pán-ivadékok, sőt ellenkezőleg tizenharmadrendű driadoknak és hamadriadoknak lehetne őket nevezni. Najádoknak is — tekintve a fürdőkosztümhöz hasonlító „hiányos“ ruházataikat, hanem ök magok nem usznak, csak azok a kik hallgatják őket és pedig néha — adóságban. Szóval görögül ugy hívják őket, hogy „zengeráj.“ Egy ilyen zengeráj üti fel sátrát Wébernél május tizenötödikén és pedig magyar zengeráj, melynek banda-fürerje Scheiner direktor.

— **A „sperrgeld“** emberemlékezet óta mindig 5 krajczár volt, azonban most a kereskedelmi és iparbank kapusa megváltoztatta ezt a megváltozhatatlannak hit tételt. Az ember ugy volt vele, hogy 5 kr. kapupénzt fizetett éjjelig, 10 krajczárt éjjél után. Most azonban akármikor megy haza az ember az új palotába, mindig 10 krajczár a kapupénz. Most már e szerint mi az ördögnek menjen haza az ember éjjél előtt, ha éjjél után is „abba az árba“ megy a hazamenetel? Azért csak nem megy haza az ember, hogy esetleg már „sok óra“ van, hiszen ha otthon lenne, akkor is csak éppen annyi óra volna — hanem ha haza megy jökor: az 5 kr „sperrgeld“ miatt megy. Igy viszi

melő vidékek. 1882-től Magyarország bortermelése a nevezett vidékeken, valamint a Mátra alján 70—80%-kal csökkent a Phylloxera következtében. A tudomány, a művészet, az erő, a hatalom elenyészik, eltöprel ezen mikroszkopikus féreggel szemben. Az ember képes megfékezni a villámot, lánczavarni a tenger bős hullámain, parancsol a gőznek, de ezen parányi féreggel szemben tehetetlen és kétségbeesve nézi, látja, mint teszi tönkre ősi birtokát, örökségét, vagyonát, kenyerét és mint juttatja koldusbotra.

Hogy mily rohamosan pusztított és pusztít a phylloxera, eléggé mutatja következő szomorú eset. „W . . .” nevű ismerősömnek Tolcsván egyik szőlőjében 1889-ben 125 gönczi hordó bora, 1890. 45 hordóval, 1891-ben 3 hordóval termett, az idén pedig már tengerivel, bürgonyával van beültetve e szőlő kapás része!

Hermann Ottó országos nevű tudósunk, figyelmeztette a közönséget 1882-ben, hogy a homok talajban a phylloxera nem gyarapodik, azaz: a homoktalajban elültetett szőlővesszőkön nem teszen kárt a phylloxera. — Hazánk bortermelése kezd is szorítokozni az alföldre, illetve a homokos talajra. Az oly mostohán kezelt kerti szőlő kezd dédelgett kedves gyermekké válni a hegyi szőlő pusztulásával. Okszerű kezelés mellett csakugyan nemcsak jó bort lehet elérni a homoktalajos szőlőből, hanem a legkitünőbb csemege szőlőt is, a mint azt évről-évre Csanak ur be is bizonyítja az ő kitünően termesztett szőlőivel.

Ámde 2 év óta a mi homoktalajos szőlőnk is nagy veszély fenyegeti. Ugyanis a phylloxera másod hazájából — Franciaországból egy „Peronospora” nevű gomba importáltatott be hazánkba is és ez pusztít mostgarázda módjára. A Peronosporát Franciaországban már a 70-es években ismerték. A gomba a levél fonákján telepszik meg. Ha egy peronosporás szőlőlevelet vizsgálunk, annak a tulsó oldalát úgy találjuk, mintha finomratört cukorral vagy sóval volna behintve. Nagyító üveggel vizsgálva úgy tapasztaljuk, hogy ezen cukornemű — a pókhálóhoz hasonló jelenség valóságos gombafészkek, melynek mindegyik paránya egy jól kifejlődött — a penészgombához hasonló spórás élősdű növény. Spórai csirmagvai — oly parányiak és könnyűek, hogy a legkisebb szellő is tova ragadja őket és a hova lehullanak, különösen nyirkos levelekre, rögtön folytatják életműködésüket, a mely romboló és pusztító hatása a szőlőre nézve. Ugyanis a levél lélegzőszerve a növénynek, elpusztulván a levél, elvesz, elsatnyul maga a növény is. A P. pedig tönkre silányítja a levelet.

A tudósok tudománya itt is eleintén cserbe hagyta az embereket. A véletlen rávezette őket, hogyan keljenek harczra ezen élősdűvel. Ugyanis a Sampanyban egy parasztember a lugosát befutó szőlőit kutja vizével locsolgatta és ezek szépen gyarapodtak, míg a kertjében levőket a P. tönkretette. Ezen körülmény magára vonta egy vegyész figyelmét, ki — megvizsgálván a kut vizét, talált benne 0,5% rezet. A víz a belőle ivóknak mit sem ártott, míg a P.-t megölte. És meg volt a védekezés módja.

Sok kísérletezés után mostanáig legegyszerűbb — legolcsóbb — és legsikeresebb peronospora elleni szernek tapasztalták a vasgáliczos vizet. Ugyanis 70—80 liter vízre vesznek 1,5—2 kiló vasgáliczot — kékkövet. A gáliczkövet finomra kell összetörni és folytonos keverés mellett a vízben feloldani, nehogy a feneékén maradt kő a p. fecskendőikait bedugja. — 25 kr. áru vasgáliczozal lehet 1500 □ méternyi terület szőlőt desiniciálni.

A fő az, hogy a fecskendezés finom permetező fecskendővel történjék és pedig soronként a tőkét előbb az egyik, majd a másik oldalon.

Igaz, hogy a vasgálicztól, kissé ragyás lesz a szőlő, a mi a csemegezőllőnél némi hátránnyal jár de a bora nézve nem bír az semmi befolyással, különben is a vasgálicz ily kis perczenben nem igen árt. Van még több védekezési szer, ugymint: a méz, a jecgez szóda, a szalamia szesz stb. de ezek közt legolcsóbb és legajánlatosabb a vasgálicz, föl

nem cserélendő azonban a vasgálicz a rézgáliczozal.

A permetezést május első felében kell fogantositani, míg a gomba tul nem hata maszkodott.

„Drága” csókok.

— Karczolat a hölgyvilág számára. —

Mint általánosan tudva van a csók nem csak „csiklandós” valami hanem édes is, sőt Dóczy szerint sokszor „paradiesomi gyönyör”. Nem csoda tehát, hogy a férfiak oly pazarul bánnak vele, s ahol önként nem kínálkozik, ott uyilt erőszakkal is megszerzik. Ennek ugyan „rablás a neve, de alapjában véve nem egyéb, mint meglehetősen enyhe beszámítás alá eső vétés, melyet a vád alá helyezés vajmi ritkán szokott követni.

Ellenkezőleg áll a dolog Angliában és Amerikában. Az amerikai Massachusetts államban a csók nyílt utcán hatóságilag szigoruan tiltva van. Nemrég történt, hogy egy hosszas elválás után az utcán összetalálkozott fiatal házaspár érzékeny birsággal volt kénytelen megfizetni a viszontlátás alkalmával váltott csókot. Sőt egy régi, de még eddig vissza nem vont hatósági rendelethez képest még a halálbüntést is alkalmazhatta volna ellenükben az az eljárt bíró, mint az 200 évvel ezelőtt Bostonban egy hajóskapitánnyal történt ki huzamos távollét után fiatal feleségét megérkezésekor, mely épen vasárnapra esett az utcán gyöngéden megcsókolta s ennek folytán ünnepszentségtelenítés miatt az akasztófára került.

Az északamerikai Kanadában nem kevésbé szigorú a törvény a nyilvános csók dolgában. Nem rég egy fiatal angol jegyesével, egy előkelő családhoz tartozó leánnyal, a montreali városi parkban sétálgatott. A szerelmes pár utóbb egy árnyékos padon huzódott meg, s hogy hogy nem elcsattant az első csók. S ime rögtön ott termett egy montreali „András bácsi” és minden szabadkozás daczára a rendőrséghez kísérte a szerelmeseket, kik csak előkelő társadalmi állásuknak köszönheték, hogy 25 dollárnyi pénzbírsággal megszabadulhattak a törvény szigorától.

E tulszigor nyilván csak bizonyos esetekben van helyén, amikor tudniillik a csók férfi részről gyakorolt kényszerítés következménye. St.-Loisban egy fiatal sportsmann, ki ellenállhatlan ingert érzett a csókolódzásra a félreesőbb utcákon fiatal lánykákat eddig és oly erővel csókolt, hogy szinte elvesztették eszméletüket. Ekkor felugrott kis kocsjára és tova robgott. De végre mégis a rendőrség kezébe került és három évi fegyházzal lakolt. Hasonló eset történt New-Yorkban, azzal a különbséggel, hogy ennek hőst a közönség előbb alaposan eldöngötte és úgy került a bíróság elé, mely tíz évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

Könnyebben szabadult egy chicagói dandy: Thomson ur egy kényes csókhistoriából, melynek részletei a következők. Thomson egy barátja szép és fiatal nejének a csókjára szomjazott és elég merész volt az asszonykától kérni is a csókot.

— Soha! — felelé a menyecske roppant határozottan, de legkevésbé sem sértődve.

— Semmi áron? — kérdé Thomson várokozásteljesen tekintve a fiatal asszonyra.

Mint valódi amerikai nő, az „ár” említésnél a menyecske gondolkodóba esett, s csakhamar gyorsan eltökélve így szólt:

— Nos nem bánom hadd szerezzek va amit a szegényeknek. Egy csókom ötszáz dollárba kerül.

— Helyes, — viszonzá Thomson — de nálam nem lévén ennyi pénz, engedje meg, hogy elhozhassam. S rövid idő mulva csakugyan viszatért, átadta a pénzt és megkapta az ígért csókot.

Elment egyenesen és az asszonyka férjét keresté fel:

— Egy szóra barátom, — szólt. — Az imént tőled kölcsönvett ötszáz dollára nem volt szükségem e pillanatban adtam vissza ez összeget a feleségednek. Ezer köszönet.

A nő este hazatérő férjét örömsugárzó arczzal fogadta és épen közölni akarta vele, mily könnyedén szerzett a szűkölködőknek 500 dollárt mikor a férj megszólalt:

— Thomson ma 500 dollárt kért tőlem kölcsön, de alig egy óra mulva azt mondta, hogy nem volt szüksége rá és neked visszaadta. Tableau!

A dolog azonban nem maradt ennyiben, mert az asszonyka hirtelen felháborodásában mindent tudtára adott férjének. Thomson eljárástért a bíróság vonta felelőségre és nemcsak az 500 dollárt kellett megfizetnie, hanem a kicsalt csókot külön ezer dollárja is bánta.

Nyílt-tér.

A n. é. közönségnek becses tudomására hozom, hogy az általam alapított „Kegyelet” temetkezési intézettől, melynek egy idő óta társtulajdonosa voltam, megváltam. Midőn a nagyérdemű közönségnek hálás köszönetet mondok a több éveken át irányomban tanusított szives pártfogásáért, egyszersmind kérem, szerencséltesse bizalmával és támogatásával az intézet mostani egyedüli tulajdonosát és utódomat Kernáts Gyula urat is.

Tisztelettel

Fischer János.

Hurka-estély

tartatik

ma, május 5-én este

a Csapó-utczai

„CSOKONAIHOZ” czimzett vendéglőben.

Kittinő magyarati asztali borok, naponta friss sör, választékos villásregeliről, izletes ételekről legjobban gondoskodik és számos látogatást kér

tisztelettel:

PÉTER PÁL,

vendéglős.

Férfi Chiffon ingek,

a hirneves Schrolli-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

Galérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák Kesztyük.

Napernyők. esernyők.

Kész mosó gyermek ruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot Peruvien és Doskin.

Szabó Lajos fiai

özégnél.

TERMÉSZETES

Márienbádi forrás-só

(por és jégciszalokban) vegyileg megvizsgálva dr. Ludwig Ernő tanár által. — Klinikusok és orvosok eredményesen használják a gyomor, végbél és máj betegségeinél, székrekedés, aranyér, kövesség, a belső szervek elbizása és annak következményei ellen. Csakis eredeti üvegekben, vagy csomagokba adagolva, itt látható védjeggyel.

Márienbádi forrás pasztillái.

Gyomorfájás, savanyu felbőgés, gyomornyomás, renyhe székelés, aranyeres bántalmak ellen csillapítólag hatnak. Eredeti katalógusban mindenásványvíz, gyógyfükereskedésben és gyógytárban kapható.

Czím: Salz-Süd-Werk Marienbad
(Böhmen)

Schwartz-né

női fodrásznél
lakását áthelyezte

Zugó-utca

saját-ház
1509. szám.

Lakás berendezésekhez
szőnyeg, buterszövet,
függöny,
viaszos vászon,
parkett,
lynoleum (parafaszőnyeg)

nagy

választékban

tetemesen

leszállított áron.

Kunz József és Tsa.

cégnél

Debreczenben. kistemplom-bazár.

Kardos László

CZEGLÉD-UTCZA.

Nagy választék

gyapju, mosó és selyem

porszoknyákban,

Láger fru ölfönyökben,

melyek több ízben újá javíthatók.

Üzlet helyiség változtatás!a **KEGYELET**

temetkezési intézet üzlet helyiségét

1892. év Május hó 1-től kezdve

a megyeház közelében újonnan épített

kereskedelmi és iparbank palotájába

teszi át.

Női ruhaszövetek, Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin.

Vásznak. Kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fia cégnél.

Leszállított árukaz egész idény alatt.

Arany-érem Pécs 1888.

Félszázad óta kitünőnek elismerve

Dr. Sibulski-féle

Arczkenőcs és mosdóvize

Ezen készítmények ajánló levelét, azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bámulatos hatásuk képezi. Legbámulatosabb sikerrel használtatnak bíbires, szeplő és májfoltok, forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr.

Joliessante-Puder

(fehér, rózsza vagy sárgás.)

Kiváló finomság miatt legjobban ajánlható; az arczörnek kellemes színt ad és láthatatlanul tapad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 krajczár.

Joliessante-Fogpor

Legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödés megóvására kitünő, a foghusra legjótékonyabb hatása. Egy doboz ára 50 krajczár.

Joliessante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitünő hatása a bőr finomítása s szépsége előmozdítására, pattanások, kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt. Kapható Molnár Lipót gyógyszerésznél mint készítőnél Kassán.

DEBRECZENBEN Dr. RUTHSCHNEK V.
EMIL gyógytárban.

Az első debreczeni paplan-
gyárban

leányok és tanulók

elfogadtatnak,

Értekezhetni Stern Izidornál.

3250

1892.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhíré tétetik, miszerint:

1. a csapó utcái házak után kiosztott, és a csapó utcái dűlőben tagos birtokot képező összesen 2043 holdat tevő új osztású földeken.

2. a csapó utcái ondódi és Czuczai 2023 hold területű földeken;

3. a Péterfia utcái dűlőben lévő, s úgy az egyeseket mint a főiskolát és egyházat illető tagos 3199 hold területű új osztású földeken.

4. a Péterfia utcái 2339 hold területű ondódi és Czuczai földeken.

5. a Czegléd utcái házak után kiosztott 3126 hold területű új osztású földeken.

6. a Czegléd utcái 2380 hold területű ondódi földeken.

7. a Piszcz utcái 2802 hold területű új osztású földeken.

8. a Piszcz utcái és Csapó utcái dűlőkben eső s összesen 2562 hold területű ondódi földeken gyakorolható vadászati jog f. 1892. évi aug. 1-től 1898 évi augusztus 1-ig terjedő hat évre.

9. Továbbá a Patlag pusztán gyakorolható vadászati jog f. 1892 évi aug. 1-től 1896 Augusztus 1-ig terjedő 4 évre.

10. a savós guton, komlós kertben, hatvan utcái tilalmasban, téglá és cserép vetőkben. a Hortobágyi vizen tuli legelőn, az ohaton és ottani erdősegen gyakorolható vadászati jog f. 1892. évi Augusztus 1-től 1902 évi Augusztus 1-ig terjedő 10 évre.

11. végeztetve a Pacz, Fanczika, Bánk, Haláp erdősegeken, a nagy cserén, árok réten, apafaján és a városnak e mellett fevő 441 hold területű új osztású földén, a Monostori erdőn, a Folyó kaszállóban, a Hortobágy vizég eső részint legelő, részint haszonbérés földeken gyakorolható vadászati jog a f. 1892 évi augusztus 1-től 1902 évi augusztus 1-ig terjedő 10 évre, a városház nagytermében 1892 évi május hó 18 án d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a városi számvevő hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adni.

Miről az árverési óhajtok azzal értesítettek, hogy a feltételekben látható kikiáltási árak 10%-kát az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1892. April 28-án.

A városi tanács.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb

KUHINKA ISTVÁN K.

DEBRECZENBEN,

ajánlja, üveg, porcellán, lámpa és háztartás
cikkek nagyválasztékkal berendezett
raktárát:

tavaszi és nyári idényre

különlágesen

TÜKRÖZÖTT KERTIGOLYÓKAT,

gráecxii aranyhalakaf,

igen csinos

hal és virágtartókat

szabadalmazott

étel és palaczkhűtő jégszekrényeket

legjobbnek bizonyult egészségi

S Z Ó D A V I Z K É S Z Ű L É K E K E T

minden nagyságban.

Berndorfii chinaaszt és Alpacca evőeszközöket

20 évi jótállás mellett.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek.

2728 K.

892.

Pályázati hirdetmény.

Alsó és Felső-Józsa községekből álló és F. Józsan székelő körjegyzőségben elhalálozás folytán megüresedett körjegyzői állásra pályázat nyittatik.

A körjegyző javadalmát képezi: természetbeni lakás külön udvar és melléképületekkel, 1000 □ öl kerti föld haszonélvezete 400 frt évi fizetés, 110 frt utazási és napdíj illetmény, 40 frt irodai átalány és a magán természetű munkák után szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás határnapjául f. Május hó 18-ik napjának d. e. 9 órája F. Józsa községhezához tüzetik ki.

A pályázni kívánók teljesen felszerelt kérvényeiket f. Május hó 16-ig alulírott főszolgabirónál adhatják be. A későbbben érkezettek figyelmen kívül fognak hagyatni.

Debreczen, 1892. Aprilis 30.

Ferenczy Elek.

főszolgabiró.

Kulcsár Antal

bádogos,
Debreczen, csapó-utca Hajdu-ház.

Ajánlja elsőrangú, a legjobb szerkezetekkel felszerelt

BÁDOGOS ÜZLETÉT,

a hol minden e szakmába vágó munkát legszebb kivitelben, jutányos árak mellett teljesítet.

Elvállal **tető fedéseket, csatornázást, Closetek** (angol árnyékszék) stb. **elkészítését.**

Folyton készletben tartok és megrendelésre készítettetek mindenféle

konyhaberendezési bádogos cikkek,

ülő- és fürdő-kádakat, kerti-locsolókat és minden bádogos munkához tartozó munkákat.

Jutányos árak és pontos kiszolgálás lévén üzleti elvem, magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlván vagyok teljes tisztelettel

KULCSÁR ANTAL
bádogos.

Nyomatott a kiadótulajdonos (Vértesi Arnold) Debreczeni Ellenőr könyvnyomdájában.